

**COL 11/2018 – Addendum 2 aan de omzendbrief COL 8/2011
betreffende de organisatie van recht op toegang tot een advocaat
– situatie van de minderjarigen en de personen die ervan verdacht
worden vóór de leeftijd van 18 jaar een als misdrijf omschreven
feit gepleegd te hebben**

SYNTHESE

Sinds de inwerkingtreding van de wet van 13 augustus 2011, hebben meerdere Europese richtlijnen nieuwe wijzigingen van het Wetboek van Strafvordering en de wet betreffende de voorlopige hechtenis gerechtvaardigd.

De wet van 21 november 2016 betreffende bepaalde rechten van personen die worden verhoord, beoogt die richtlijnen om te zetten. Ze versterkt en vervolledigt de rechten die door de wet van 13 augustus 2011 werden toegekend.

Wat de minderjarigen betreft, zal er ook rekening gehouden worden met richtlijn 2016/800/EU betreffende procedurele waarborgen voor kinderen die verdachte of beklagde zijn in een strafprocedure¹.

Omzendbrief COL 8/2011, die op 24 november 2016 en 29 november 2017 werd herzien, bevat een beschrijving van de wet van 21 november 2016 en instructies betreffende de toepassing ervan op alle personen die aan een verhoor worden onderworpen.

Onderhavige omzendbrief, die omzendbrief COL 12/2011 vervangt en opheft, zet de bijzondere situatie van personen die worden vervolgd voor een als misdrijf omschreven feit dat ze vóór de leeftijd van 18 jaar hebben gepleegd uiteen.

De wet van 21 november 2016 heeft voor toepassingsmoeilijkheden gezorgd, in het bijzonder betreffende de bijstand van een advocaat bij het verhoor van een minderjarige verdachte wiens vrijheid niet is benomen (Salduz III-verhoor). Een nota van het expertisenetwerk Jeugdbescherming van 23 juni 2017 die door het College van procureurs-generaal op 29 juni 2017 is goedgekeurd, werd in juli 2017 aan de parketten overgemaakt met de instructie deze onmiddellijk toe te passen. Gezien onderhavige omzendbrief is aangenomen, hoeft er niet meer te worden verwezen naar de nota van 23 juni 2017. Hetzelfde geldt voor de bepalingen inzake minderjarigen die in de herziene omzendbrief COL 8/2011 waren opgenomen.

De volgende drie principes uit de wet van 13 augustus 2011, moeten op de minderjarige worden toegepast:

¹ Deze richtlijn zal ten laatste op 11 juni 2019 moeten worden omgezet.

- a) de minderjarige dient dezelfde rechten als een meerderjarige te krijgen;
- b) hij moet steeds de bijkomende rechten krijgen waarin de wet van 21 november 2016 en de wet op de jeugdbescherming voorziet ;
- c) gelet op het vermoeden van kwetsbaarheid gezien de toestand van minderjarigheid is het voor de minderjarige onmogelijk om op rechtsgeldige wijze afstand van deze rechten te doen.

In onderhavige omzendbrief wordt toelichting gegeven bij het recht op informatie, het overleg en de bijstand van de verhoorde minderjarige.

Meer in het bijzonder moet de aandacht op volgende punten gevestigd worden:

- a) de regels die gevolgd moeten worden betreffende het voorafgaand vertrouwelijk overleg en de bijstand van een advocaat bij een verhoor van een minderjarige die ervan verdacht wordt strafbare feiten gepleegd te hebben maar wiens vrijheid niet benomen werd (Salduz III-verhoor), en met betrekking tot het gebruik van een formulier/vragenlijst;
- b) het voorafgaand vertrouwelijk overleg en de bijstand van een advocaat in geval van een verhoor van een minderjarige die ervan verdacht wordt strafbare feiten gepleegd te hebben en wiens vrijheid benomen werd (Salduz IV-verhoor), of bij een verhoor na de opsluiting in een gesloten afdeling;
- c) enkele bijzondere vraagstukken betreffende de meerderjarige op het ogenblik van het verhoor, het recht om een vertrouwenspersoon van de aanhouding in te lichten, het recht op bijstand van de advocaat bij de ondervraging door de onderzoeksrechter en aangepast taalgebruik.

Volgende documenten worden als bijlagen bij deze omzendbrief gevoegd:

- a) drie modellen van uitnodiging die overeenkomen met de drie hypothesen voor de organisatie van het overleg en de bijstand van de minderjarige door een advocaat, in geval van een Salduz III-verhoor, meer bepaald:

- 1° Hypothese 1: uitnodiging zonder voorafgaande toewijzing van een advocaat
- 2° Hypothese 2: uitnodiging na toewijzing van de advocaat
- 3° Hypothese 3: uitnodiging met advocaat met permanentie op het politiebureau

- b) een modelformulier van schriftelijke verklaring.